

**УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА АВІАЦІЙНОЇ, МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ ТА
ПСИХОФІЗІОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради Української
військово-медичної академії
від 28 серпня 2020 р. протокол № 7

Голова вченої ради
д.м.н., професор

Валерій САВИЦЬКИЙ

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ
(ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ)
підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії**

Рівень освіти:	третій (освітньо-науковий)
Ступінь освіти:	доктор філософії
Галузь знань:	22 Охорона здоров'я
Спеціальність:	222 Медицина
Спеціалізація:	Для всіх спеціалізацій
Тривалість навчання:	4 кредити (120 годин)

Шифр 1.1.04

Ухвалено на засіданні Методичної ради
Української військово-медичної академії
Протокол від “28” 08 2020 року, № 8

Київ - 2020

Розроблена та внесена: кафедрою авіаційної, морської медицини та психофізіології факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії

Розробники програми:

ТРІНЬКА Ігор Степанович, кандидат медичних наук, доцент, начальник кафедри авіаційної, морської медицини та психофізіології, полковник медичної служби.

МУДРИК Наталія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної, морської медицини та психофізіології, працівник Збройних Сил України.

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри № 1

“26” 08 2020 р.

ДОПОВНЕНО ТА СКОРЕКТОВАНО

Протокол засідання кафедри № ____

“ ____ ” _____ 20__ р.

Начальник кафедри авіаційної, морської медицини та психофізіології
кандидат медичних наук, доцент,
полковник медичної служби

“26” серпня 2020 року

Ігор ТРІНЬКА

Програма вводиться в дію з “01” вересня 2020 року

Вступ

Програма навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ (ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ)» складена відповідно до освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти підготовки фахівців – доктор філософії з медицини в Українській військово-медичній академії.

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Спеціальність: 222 Медицина

Спеціалізація: Для всіх спеціалізацій

Предметом вивчення навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ (ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ)» є методологія та організація навчального процесу у вищій школі на основі сучасних науково-педагогічних підходів, опанування нових інноваційних педагогічних технологій проведення навчальних занять, що є основою навчальної та виховної діяльності майбутнього викладача, закономірності процесу навчання і виховання у сучасній системі вищої школи; психологічні та педагогічні проблеми керування процесом навчання; дидактичні закономірності запровадження новітніх педагогічних технологій у вищих військово-медичних навчальних закладах, розвиток мовленнєвих компетентностей, комунікативних навичок та креативних здібностей викладача вищої школи, що є складником його академічної культури. Крім того, метою вивчення дисципліни є ознайомлення ад'юнктів з методикою організації навчальних занять різних типів(видів) у вищій школі, з методами оцінювання результатів навчально-виховного процесу, з системою організації та проведення навчального процесу у вищих військових навчальних закладах, з керівними нормативними документами, що регламентують організацію навчально-виховного процесу, методичної, наукової та науково-технічної діяльності у вищих військових навчальних закладах.

Міждисциплінарні зв'язки:

Навчальна дисципліна «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ (ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ)» проводиться для ад'юнктів першого року навчання у I та II семестрах.

При вивченні дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ (ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ)» ад'юнкти отримують системні знання не лише в області психології та педагогіки, але й актуалізуються знання з філософії, соціології, історії, етики,

естетики, деонтології, що розширює їх кругозір і здатність робити системні світоглядні висновки. Деякі теми навчальної дисципліни безпосередньо пов'язані з такими навчальними дисциплінами, що вивчаються ад'юнктами, як «Філософія наукового світогляду», «Методологічні основи наукових досліджень».

Програма навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ (ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ)» складається з 12 тем:

Тема 1. Методологічні основи педагогічного процесу у вищій школі.

Тема 2. Дидактичні основи педагогічного процесу.

Тема 3. Методи навчання у вищих навчальних закладах. Форми організації навчання у вищих медичних навчальних закладів.

Тема 4. Сучасні дидактичні системи і технології навчання.

Тема 5. Оптимізація педагогічного процесу, способи оптимізації.

Тема 6. Методологія організації навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах.

Тема 7. Методологія організації навчальної роботи у ВВНЗ МО України.

Тема 8. Методологія організації методичної роботи у ВВНЗ МО України.

Тема 9. Методологія організації наукової роботи у ВВНЗ МО України.

Тема 10. Система виховання у вищій школі.

Тема 11. Педагогічна діяльність викладача та формування педагогічної самоорганізації.

Тема 12 Формування педагогічної культури викладача вищої школи.

1. Загальна мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ (ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ)» є розширити і удосконалити в ад'юнктів знання про закономірності педагогічного процесу у вищій школі, дидактичні вимоги до організації навчальних занять у вищих військово-медичних навчальних закладах, проблеми керування і сучасні новітні методики удосконалення процесу навчання; формування особистості у навчально-виховному процесі, особливості педагогічної діяльності та вимоги до особистості викладача вищої школи в мирний час і під час проведення ООС. Курс вивчення дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ (ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ)» побудований таким чином, щоб створити цілісну систему знань необхідних для успішного навчання та майбутньої професійної діяльності: сформувати уміння робити системні узагальнення щодо розвитку та ефективності вищої освіти, академічної культури та нетолерантного ставлення до проявів академічного шахрайства; виробити необхідні практичні навички усного та писемного мовлення; сформувати ефективну мотивацію до самоосвіти та розвитку

творчої особистості; здатності до критичного мислення.

Отримані знання про закономірності інтелектуального та особистісного розвитку людини під час навчання та виховання у вищому навчальному закладі, управління колективом, психолого-педагогічного та виховного впливу на військовослужбовців, уміння проведення різних видів навчальних занять та організації педагогічного процесу, усвідомлення доброчесної поведінки буде мати практичне продовження при проходженні педагогічної практики.

2. Компетентності, що набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни

1. Розуміти зміст реформ, що відбуваються в освітній галузі, їх значення для формування демократичного суспільства в сучасній Україні.

2. Знати основні керівні документи, які визначають організацію і ведення навчально-виховного процесу у вищому військово-медичному закладі освіти

3. Трактувати закони педагогіки і педагогічні закономірності в їх реалізації у навчально-виховному процесі вищого військово-медичного закладу освіти;

4. Використовувати знання принципів дидактики в організації навчального, виховного, просвітницького процесу у вищих навчальних закладах та у підрозділах по місцю військової служби;

5. Оцінювати новітні наукові дослідження вітчизняної та зарубіжної педагогіки, зокрема, їх реалізацію у вищій військовій медичній школі;

6. Аналізувати перспективи розвитку та запровадження сучасних форм і методів навчання вищої школи, інноваційних технологій;

7. Порівнювати системи, концепції, технології навчання у вищій школі за кордоном та в сучасній Україні;

8. Розуміти перспективи утвердження української національної системи виховання в умовах загрози збройних утручань ззовні та на період проведення АТО/ООС;

9. Обґрунтувати використання педагогічних принципів, закономірностей, методів та прийомів у навчально-виховному процесі вищої військово-медичної школи;

10. Знати основні методи навчання і виховання професійної молоді, можливості їх реалізації у мирний час і на період проведення АТО/ООС;

11. Використовувати знання методів інноваційних технологій для оптимізації засвоєння професійних знань, умінь та навичок у службовій діяльності;

12. Уміти розробити навчально-методичну документацію для проведення навчального заняття;

13. Проводити всі види занять згідно керівних документів;

14. Знати можливості сучасних технічних засобів навчання, комп'ютерної техніки, Інтернету та вміти їх використовувати у навчальному процесі;
15. Усвідомлювати практичну цінність та важливість академічної доброчесності і застосовувати її в повсякденній діяльності;
16. Використовувати знання сучасних методів оцінювання для розробки об'єктивних методик контролю знань;
17. Вміти проводити з підлеглими військовослужбовцями індивідуальну освітню діяльність;
18. Впроваджувати пріоритет безконфліктних високоморальних та гуманних норм поведінки у взаємовідносинах із військовослужбовцями колегами по службі;
19. Розуміти пріоритетність і утверджувати загальнолюдські цінності, національну гідність та патріотизм у повсякденній військовій діяльності;
20. Знати структуру вищої освіти в Україні, її відповідність структури європейських держав.
21. Знати систему підготовки і перепідготовки військово-медичних фахівців в Україні і можливості реалізації своїх професійних амбіцій в системі військово-медичної служби Збройних Сил України.

3. Запланований результат навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми визначені та сформульовані наступні результати навчання слухачів:

1. Ад'юнкт здатний здійснювати планування навчально-виховного, просвітницького процесу для військовослужбовців за місцем служби у мирний час, під час виконання міжнародних миротворчих місій і в умовах проведення АТО/ООС.
2. Ад'юнкт здатний розробити навчально-методичні матеріали при підготовці до проведення навчальних занять.
3. Ад'юнкт здатний проводити навчальні заняття усіх видів у навчально-виховному процесі вищого військового навчального закладу.
4. Ад'юнкт здатний до опанування сучасних новітніх технологій із застосуванням інноваційних методів, інформаційних систем.
5. Ад'юнкт здатний використовувати методи і засоби доброчесного впливу на особистість для досягнення необхідного виховного впливу під час роботи з підлеглими.
6. Ад'юнкт здатний охарактеризувати сучасну систему вищої освіти в Україні, визначити переваги та недоліки реформ, що відбуваються в освіті.
7. Ад'юнкт здатний організувати і провести контролюючі заходи з перевірки знань, умінь та навичок, використовуючи ЄКТС оцінювання.
8. Ад'юнкт здатний підготувати і провести навчальне заняття, використовуючи сучасні технічні засоби.

9. Ад'юнкт здатний компетентно охарактеризувати залежність рівня освіти від історично-соціальних процесів, що відбувалися в Україні у різні часи.

10. Ад'юнкт здатний застосовувати наукові стандарти в пошуку та використанні інформації для дослідницької роботи.

4. Зміст навчальної дисципліни

На засвоєння навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ (ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ)» відводиться 120 годин / 4 кредит ЄКТС

Тема 1. Методологічні основи педагогічного процесу у вищій школі.

Вища школа в Україні: історія і сучасність. Києво-Могилянська академія її роль і значення для розвитку освіти і науки у Східній Європі. Зародження, становлення і розвиток медичної освіти в Україні.

Предмет, мета, завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі. Особливості педагогічного процесу у вищій школі. Основні функції педагогічного процесу та умови їх забезпечення у вищій військовій медичній школі. Головні суперечності та закономірності педагогічного процесу у вищій школі та на етапі післядипломної освіти. Системний, комплексний та особисто орієнтований підходи до організації педагогічного процесу.

Нова парадигма сучасної освіти: компетентнісний підхід. Освітні тенденції та проблеми розвитку сучасної вищої освіти

Тема 2. Дидактичні основи педагогічного процесу.

Закономірності та принципи дидактики вищої школи. Співвідношення і взаємозв'язок між загальною і окремими дидактиками (на прикладі викладання медичних і військових дисциплін). Актуальні проблеми дидактики на сучасному етапі розвитку вищої військової медичної школи в Україні. Концепції і моделі навчального процесу. Система стандартів вищої освіти.

Тема 3. Методи навчання у вищих навчальних закладах. Форми організації навчання у вищих медичних навчальних закладах.

Методи навчання, класифікація методів навчання і виховання. Реалізація загальних методів і форм навчання у предметних методиках медичних та військових дисциплін.

Форми навчальних занять. Лекція (вступна, тематична, аналітична, комплексна, проблемна, клінічна): методика підготовки і проведення.

Семінар-колоквіум, семінар - дискусія, семінар - конференція, семінар з клінічного розгляду хворих, семінар з обміну досвідом, семінар - обговорення контрольних завдань слухачів, семінар – обговорення письмових рефератів, семінар – екскурсія. Семінарське, практичне заняття: методика підготовки та проведення.

Індивідуальне заняття. Групові вправи, командно-штабні навчання. Тренінги, ділові ігри. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність слухачів.

Інформальна освіта.

Функції педагогічного контролю. Форми контролю навчальної роботи слухачів. Види контролюючих заходів. Організація і проведення контролюючих заходів. Особливості підготовки, розробки і застосування тестової системи знань слухачів. Рейтинг, можливості і доцільність його застосування.

Тема 4. Сучасні дидактичні системи і технології навчання.

Закони перебігу інноваційних процесів. Передовий педагогічний досвід. Системні інноваційні педагогічні технології: пояснювально-інформаційна, репродуктивна, проблемно-пошукова, програмована, модульно-рейтингова, модульно-тьюторська, дистанційна. Модульні і локальні педагогічні технології.

Сучасна педагогіка в пошуках нової моделі військово-медичної освіти.

Технічні засоби навчання та система Інтернет в сучасному навчальному процесі вищих медичних військових закладах освіти. Їх значення для сприйняття і творчого осмислення навчального матеріалу, формування здатності до самоосвіти. Роль сучасних інформаційних технологій у впровадженні нових педагогічних моделей навчання.

Тема 5. Оптимізація педагогічного процесу, способи оптимізації.

Умови підвищення ефективності педагогічного процесу. Способи оптимізації педагогічного процесу. Місце і роль сучасних інформаційних технологій навчання. Дистанційна освіта як навчальна технологія в системі післядипломної освіти лікарів.

Тема 6. Методологія організації навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах.

Організація системи військової та військово-медичної освіти. Структура вищого військового навчального закладу. Основні документи, що регламентують організацію навчального процесу у вищих військових навчальних закладах.

Організаційно-штатна структура ВВНЗ МО України. Навчальний, науковий, виховний відділи, кафедри, факультети ВВНЗ, їх функції та завдання. Управління та керівництво ВВНЗ МО України. Вчена рада ВВНЗ МО України, формування її складу, завдання та термін повноважень.

Постійних та змінний склад ВВНЗ МО України. Науково-педагогічний склад ВВНЗ МО України, його права та обов'язки. Робочий час НПП: навчальне навантаження, методична, наукова, організаційна та інші види роботи.

Тема 7. Методологія організації навчальної роботи у ВВНЗ МО України.

Основні документи з планування і обліку навчальної роботи у ВВНЗ МО України. Навчальний план і навчальна програма. Тематичний план. Розклад занять. Підготовка до проведення заняття. Особливості підготовки різних видів навчальних занять: лекції, семінарського заняття, практичного заняття, самостійного заняття під керівництвом викладача, індивідуального

заняття. Самостійна робота слухачів, способи її організації та контролю.

Базовий, поточний, підсумковий контроль знань слухачів. Тестовий контроль, підготовка і розробка тестових завдань. Розробка контролюючої системи для конкретної дисципліни.

Тема 8. Методологія організації методичної роботи у ВВНЗ МО України.

Основні документи з планування та обліку методичної роботи у ВВНЗ. Основні форми і види методичної роботи. Вимоги і зміст методичної документації. Розробка та оформлення навчально-методичних матеріалів для проведення занять різних форм. Розробка методичних рекомендацій, навчальних посібників, підручників, наочного матеріалу. Підготовка робочого місця слухача.

Тема 9. Методологія організації наукової роботи у ВВНЗ МО України.

Керівні документи щодо організації наукової та науково-технічної діяльності у ВВНЗ МО України. Організація, планування і керівництво науковою роботою у ВВНЗ МО України. Форми наукової роботи. Методологічні основи наукових досліджень. Тактико-технічне завдання на науково-дослідну роботу. Організація і проведення наукових семінарів і конференцій.

Тема 10. Система виховання у вищій школі.

Сутність та принципи виховного процесу. Навчання і виховання як цілісний педагогічний процес у формуванні військового лікаря в мирний час і під час проведення АТО/ООС. Процес виховання у вищій школі. Психолого-педагогічні засади виховання. Сутність процесів виховання, перевиховання та самовиховання особистості. Засоби і методи педагогічного впливу на особистість у вищому військово-медичному закладі.

Демократичний, гуманістичний та національний характер виховання. Завдання національного виховання у вищій школі.

Принципи виховання, їх реалізація у військовому колективі. Джерела і чинники виховання та самовиховання професійної молоді. Гуманістичні ідеали вітчизняної виховної системи, вітчизняної медичної школи. Розвиток соціальної позиції особистості військового лікаря.

Тема 11. Педагогічна діяльність викладача та формування педагогічної самоорганізації.

Професійні особливості людини, закономірності розвитку трудових навичок, формування конкретних форм трудової діяльності, мотиви ставлення людини до праці. Викладач вищої школи як носій суспільних і освітніх змін. Особливості професійної адаптації педагога вищої школи.

Активність особистості та її джерела. Потреби та мотиви діяльності науково-педагогічного працівника. Мотивація і пізнавальні процеси. Лідерство і педагогічна діяльність.

Індивідуальний стиль діяльності науково-педагогічного працівника та професійна придатність особистості. Визначальні ознаки придатності особистості до викладацької, лікарської та військової діяльності.

Військово-професійна спрямованість особистості та її формування.

Тема 12. Формування педагогічної культури викладача вищої школи.

Формування творчої особистості педагога. Соціальні, професійні та культурні чинники виховання особистості науково-педагогічного працівника. Логіка, психологія і педагогіка в творчій діяльності педагога на різних етапах його становлення. Формування емоційних, інтелектуальних, комунікативних, дидактичних умінь фахівця. Педагогічна культура викладання медичних та військових дисциплін. Структура і формування педагогічної майстерності офіцера-викладача. Педагогічний такт і способи вирішення конфліктних ситуацій у медичній та педагогічній практиці. Вимоги до особистості офіцера-викладача.

5. Рекомендована література

1. “Положення про вищі військові навчальні заклади”, затверджене наказом Міністерства оборони України від 27.05.2015 № 240 // Офіційний вісник України від 21.07.2015.
2. “Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів”, затверджене наказом Міністра оборони України від 20.07.2015 № 346.
3. “Інструкція про організацію освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Збройних Сил України та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів України”, затверджена наказом Міністра оборони України від 13.04.2005 р № 221/217.
4. “Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у медичній службі Збройних Сил України”, затверджене наказом начальника ГВМУ МО України – начальника медичної служби Збройних Сил України від 27.02.2007 р. № 9.
5. Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII “Про наукову і науково-технічну діяльність” [із змінами] // Відомості Верховної Ради України від 15.01.2016.
6. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII “Про вищу освіту” [із змінами] // Відомості Верховної Ради України від 19.09.2014.
7. Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII “Про освіту” // Відомості Верховної Ради України від 2017, №38-39, ст.
8. Інструкція про порядок присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій військовослужбовцям та працівникам Збройних Сил України медичних та фармацевтичних спеціальностей / Затверджена наказом МО України від 16.03.2015 р. №346.
9. Наказ ГШ ЗС України від 17.01.2017 № 4 “Про затвердження Інструкції з організації інформаційно-пропагандистського забезпечення у Збройних Силах України”.

10. Наказ ГШ ЗС України України від 28 березня 2017 року № 108 “ Про затвердження Інструкції з організації національно-патріотичної підготовки у Збройних Силах України ”.
11. . Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2004. – 352 с.
12. . Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи України. - К.: Либідь, 1998. – 558 с.
13. . Арват Ф.С. та ін. Культура спілкування: навч.-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1997. – 328 с.
14. . Бараннік В.А., Невмержицький В.М. Психологія професійної діяльності офіцера: Навчальний посібник. – К.: РОСА, 2006. – 173с.
15. . Безносок О.О. Впровадження модульно-рейтингової технології навчання: Методологічний посібник. – К.: ВІКНУ, 2002. – 52 с.
16. . Бойко О.В., Керницький О.М. Лідерство сержанта та офіцера (психолого-педагогічний аспект): Навчальний посібник. – Л.: АСВ, 2010.
17. . Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача. Навчальний посібник. –К.: КНЕУ, 2005. – 336 с.
18. . Варій М.Й та ін.. Військова педагогіка та психологія. Львів, 2003. – с.
19. . Військові статuti ЗС України. – К., 2004 р.
20. . Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістрантів . – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
21. . Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. – 615 с.
22. . Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб – Д., 2014. 416 с.
23. . Губерський Л., Андрющенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія, Особистість. – К., 2002.
24. . Ельбрехт О. М. Управління навчальною і виховною діяльністю: теорія і практика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Київ: Основа, 2010. – 116 с.
25. . Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. – К.: Видавничий дім “Ін Юре”, 2003. – 416 с.
26. . Киричук О.В., Хорєв І.О., Трусів Є.В., Карпова-Чемерис Л.І. Професійна педагогіка: Навчальний посібник/ За ред. І.О.Хорєва. – К.: НАОУ, 2005. –120с.
27. . Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки. – Тернопіль, 1994. – 357 с.
28. . Красильник Ю.С. Педагогічне спілкування: теоретико-методичний аспект: Навчальний посібник. –К.: НАОУ, 2008. –152 с.
29. . Кремень В. Г Енциклопедія освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
30. . Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб: К.: Знання, 2012.– 486 с.

31. Лаврик Г. В. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів МОН України, Полтавський унт економіки і торгівлі. Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 256 с.
32. Лутаєва Т. В., Кайдалова Л. Г. Педагогічна культура: навч. посіб. Харків: НФАУ, 2013. – 156 с.
33. Максвелл Джон. 21 беззаперечний закон лідерства. Щоб вести за собою. К.; – 2017.
34. Максименко С. Д., Філоненко Педагогіка вищої медичної освіти: підруч. .К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 288 с.
35. Морально-психологічне забезпечення підрозділів Збройних Сил України : підручник / [А. О. Кобзар, В. Т. Марценківський, П. М. Слюсаренко та ін.]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. – 496 с.
36. Мудрик Н.І., Румянцев Ю.В., Савицький В.Л. Основи професійної педагогіки. – К.: УВМА, 2007. – 100с.
37. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті (Проект). Київ: “Шкільний світ”. – 2001. –24 с.
38. Нещадим М.І. Військова освіта України: історія, теорія, методологія, практика. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2003. – 852 с.
39. Норми часу для розрахунку і обліку навчальної роботи. Переліки основних видів методичної, наукової й організаційної роботи викладачів. Рекомендації щодо планування робочого часу викладачів вищих закладів освіти, запровадження Норм часу для розрахунку і обліку навчальної роботи та Переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи у вищих закладах освіти третього і четвертого рівнів акредитації: Наказ Міністерства освіти України від 7 червня 1996 року № 195.
40. Організація навчально-виховного процесу, методичної і наукової роботи у вищій військовій школі: Підручник / За ред. Біжана І.В. – Харків:ХВУ, 2001. – 446 с.
41. Педагогічна майстерність викладача вищої школи: Методичні рекомендації. – К.: НАОУ, 2004. – 44с.
42. Ріпа Л.А., Хорєв І.О., Красильник Ю.С. Методи реалізації основних дидактичних концепцій при проведенні різних форм та видів навчальних занять у вищій військовій школі: Навч. -метод. посібник. – К.: ВГІ НАОУ, 2003. – 92 с.
43. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навч. посіб. К.: Вища школа, 2005. – 239 с.
44. Уваркіна О. В. Формування культури розумової праці: навч. посіб. К., 2003. 101 с.
45. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2 ге вид., доп. Київ : «Академвидав», 2014. – 456 с.
46. Хорєв І.О. Дидактика вищої військової школи: Навчальний посібник. – К.: НАОУ, 2004. -160 с.

47. Хорєв І.О. Модульно-рейтингова система підготовки слухачів академії: Навчально-методичний посібник. - К.: ВГІ НАОУ, 2001. – 65 с.
48. Щокіна Н. Б., Кайдалова Л. Г. Планування і організація навчально-виховного процесу у вищій школі: навч. посіб. Х.: НФАУ, 2014. – 108 с.

Ресурси Інтернет

1. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи URL: http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_kurlyand_zn
2. Курс лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи URL: <http://www.dgma.donetsk.ua/metod/ugo/pipvw/do/kl.pdf>
3. Методика викладання у вищій школі. URL: http://imanbooks.com/book_429
4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. URL: <http://thinbook.org/book/243-metodika-vikladannya-u-vishhij-shkoli-navchalnijposibnik-nagayev-v-m.html>
5. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. URL: http://pidruchniki.ws/00000000/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_ortinskiy_vl
6. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Зб. наук. пр. Випуск 44. 2016. 414 с. URL: https://vspu.edu.ua/faculty/imad/files/z/z_44.pdf

6. Види та форми контролю успішності навчання

Контроль успішності та якості підготовки слухачів розподіляється на поточний та підсумковий. Поточний контроль здійснюється на групових та семінарських заняттях під час обговорення навчальних питань чи підготовлених рефератів, доповідей та оцінюванням письмових робіт. Оцінюються усі види навчальної роботи слухача. Результати поточного контролю відображаються в журналі обліку навчальних занять. Підсумковий контроль підготовки слухачів здійснюється по закінченню вивчення дисципліни та проходження педагогічної практики на кафедрі у вигляді іспиту. Іспит проводиться у III семестрі на другому році навчання.

7. Засоби діагностики успішності навчання

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі засоби діагностики успішності навчання: письмові завдання поточного контролю, питання для самостійного контролю знань, екзаменаційні питання.

Начальник кафедри авіаційної, морської медицини та психофізіології
полковник медичної служби

Ігор ТРІНЬКА

«___» _____ 2020 року